

pira in sovraštva. Seveda ne zaradi prašanja po meji ampak zaradi lastnine drevesa in njegove porabe. V največjih slučajih je ves tak prepir in z njim zvezana jeza in hudovanje nepotrebno, ker občni državljanski zakonik o gori navedenih glavnih prašanjih o drevesni lastnini in porabi jasno govori in pravi: § 421. „Lastnino drevesa ne odločijo korenine, ki se v meječem zemljišču razraščajo in razširjajo ampak njegovo deblo, ki iz zemljišča kvišku vzrašča. Ako stoji drevo na meji več lastnikov, je drevo vseh skupno.“ § 422. „Vsak zemljiščni lastnik sme korenine tujega drevesa iz svojega zemljišča podreti in veje, ki v njegovem zrakovem prostoru rastejo porezati ali drugače kako se jih poslužiti in si jih v korist obrniti.“

Predno se pa iz teh paragrafov posledice izvajajo, naj se še omeni, da so po starem rimljanskem pravu gledé lege in razširjave svoje bile korenine za lastnino drevesa odločivne, ker drevo, tako so modri Rimljani umovali, po svojih koreninah iz zemlje hrano vleče. Avstrijsko pravo pa jemlje — že tudi v tako imenovani razpravi o netelesnih pravicah, ki so leta 1679. postavno moč zadobile — deblo za merodajni del drevesa, prej ko ne najbolj zaradi tega, da pri iziskovanju lastnine ni treba zemlje odkopavati, korenine odgrniti in tako prej ko ne drevo samo poškodovati.

Ako drevo res mejo dela v sredi med dvema ali večimi zemljišči, ker kakor meta na križevališču mejnih črt več lastnikov stoji, tako je njihova skupna lastnina in vsak izmed njih ima jednaki delež na njem.

Dokler so deležniki enakih misli, morejo z drevesom, kakor se jim poljubi, razpolagati. Pričakovati je, da ga ne bodo podrli. Brž pa ko so nezložni, ne more ali prav za prav ne sme nobeden izmed njih z drevesom ali na njem kaj početi, po čemer bi z deleži drugih solastnikov razpolagal.

Drugače pa je, če drevo tik meje stoji, tako da le jeden del korenine ali vej v sosedovo lastnino tjekaj sega. Korenine sesajo v tem primerljeju hrano iz sosedovega zemljišča, odtezajo, kakor je to v sočivnjakih in vinogradih primerljeju, hrano sočivju, drevju, cvetlicam itd. sosedovim ali morda popolnoma onemogočijo sosedu, da svoje zemljišče v obsegu korenin tujega drevesa obdeluje; veje narejajo morebiti preveč sence ali napravljajo močen kap po deževju. V tem primerljeju pa, kjer zemljiščnemu lastniku zaradi drevesa, ki unstran njegove meje stoji, ali dobički uidejo ali škode nastanejo, v tem primerljeju daje naša postava tistemu, ki se je poslužiti hoče, varstvo proti takim škodam.

(Konec prih.)

Sejmovi. 10. novembra: Na Ponkvi, pri sv. Martinu pod Vurbergom; 11. novembra: pri sv. Mohorju, v Marenbergu, pri sv. Martinu

blizu Slov. gradca, pri sv. Martinu blizu Šoštanja, v Oplotnici, v Sromljah, na Laškem, v Hočah.

Dopisi.

Maribor. (Izjava.) Kakor je nek nemški list pisal, bil bi jaz iz grof Hohenwarthovega kluba vsled osebnih vzrokov izstopil, tega jaz nikakor nisem storil, pač pa sim zato iz kluba izstopil, ker so me Slovenci volili. Kot njih poslanec pa se ne morem strinjati s tem, da se avtonomija — še čez prestolni govor segajoča — pri nas vpelje ali Hohenwarthov klub je temu podobni adresni načrt večine brez vsega pridržka vzprejel. — Da oni list v svojem poročilu ni prave zadel, vidi se že iz tega, ker sem jaz koj v začetku državnega zbora naznanil, da sedaj ne morem nobene funkcije ni v predsedništvu ni v odborih vzprejeti, kajti ne stanujem več na Dunaju. Na to mi je Hohenwarthov klub svojo zahvalo enoglasno izrekel, kar so tudi listi, vsaj večini prijazni, objavili. To sem bil svojim volilcem že pred začetkom drž. zbora naznanil in je Dunajska „N. Fr. Pr.“ pa Praška „Politik“ to tudi objavila. — Ne bo mi pač treba še zagotavljati, da se pri meni, ki se držim zmerno narodnih in konservativnih (ne nazadnjaških) načel, gledé političnih misli ni druga izpremenilo, kakor to, da se morem izven klubovih vezí veliko prosteje v korist mojih volilcev vesti in mi ne bo treba, še tudi za take predloge glasovati, ki so morebiti drugim deželam na korist, mojej domovini pa bi na očitno škodo bili.

H. baron Güdel-Lannoy.

Od sv. Križa pri Ljutomeru. Zadruga mlinarjev, mesarjev, pekov, trgovcev, usnarjev in krčmarjev bo imela v kratkem zborovanje, da si sestavi pravila in jih vladi v potrjenje predloži. Udje te zadruge, ki je v okraju po številu najmočnejša, so izvzemi treh ali štirih sami Slovenci, in zgodilo se je pri poslednjem shodu, — zares čudno, — da so bili v zastop te zadruge izvoljeni sami nasprotniki Slovencev. Kako pa je to prišlo? — Po mlačnosti in nemarnosti Slovencev. Misli si marsikateri: „Kaj pa meni to mar, bodo že drugi brez mene storili, če bom jaz zraven ali ne.“ — Da, dragi moj, res bodo storili brez tebe, ali ti boš pa plačeval in še morebiti zraven škodo trpel, ker si to prepustil drugim, ki so potlej res, toda po svojem te zadeve ravнали. Potem pa se tožiš, kadar je že prepozno, da to ali ono ni prav; ali sam si si kriv tega. Pri prihodnjem zborovanju bode se odločevalo o učencih, kako dolgo se imajo učiti, koliko jih sme en mojster imeti, kedaj in kdo jih sme za proste spoznati; kake razmere naj obstojijo med pomočniki in mojstri, kdo naj razprti med poslednjimi razsojuje, in

kdo naj se za mojstra vzprejme itd.; potem o raznih plačilih in taksah za vzprejetje učencev v nauk, njih oprostenoje, vzprejetje novih mojstrov, njih letni doneski za društvene namene in za bolnike itd. To, dragi moj, niso malenkosti, občutil jih bodeš zdatno; oprostiti se ne more nobeden, kadar je enkrat sklenjeno; postava je taka, ona služi v prid rokodelcem; samo morejo si znati svoje zadeve tako vravnati, da jim bo služilo to na korist. Iz tega je razvidno, da ni vse eno, komu se izpeljava teh reči izroči. Pri poslednjem shodu se je nemčurstvo jako visoko nosilo, na Slovence se nič ni oziralo; neki gospod je še celo menil, da teh treba ni zraven. Mi smo v enem „Gosp.“ brali, da je g. Klobučar v Ljutomeru za kovaško zadrugo predložil vladi slovenska pravila za potrjenje, kar mu vsi za veliko zaslugo štejemo; torej tudi pričakujemo, da bodo nam tudi naši predstojniki predložili slovenska pravila v pretres, saj slovenski jezik zastopijo in ga rabijo prav dobro na svojo korist v svojih prodajalnicah, po tem takem so dolžni tudi v službenih opravilih z nami slovenski občevati.

Več mlinarjev in krčmarjev.

Od sv. Lovrenca v puščavi. Dva tržana in tukajšnji „nemški“ nadučitelj (rojen pri sv. Jakobu v Slov. goricah) baje strašno renčijo čez kmetsko bralno društvo. Nekateri naši posilincevi kar od straha vskliknejo, kadar slišijo izraz „slovensko“ društvo. Kako pa je vam beseda „slovensko, Slovenci“ zdaj tako zoperna, pri volitvah pa tako ljubezajiva, kadar Slovence za se lovite? — Ko je tukaj zboroval nemški „šulverein“, nemški „bauernverein“ itd., ni bilo od Slovencev kaj takšnega slišati; zato tudi mi pričakujemo od vas enako obnašanje tembolj, ker si ja vi sami največjo izobraženost pripisujete.

Od Save. (Malomarne davkoplačilce) opozarjamo na stroške, katere si mnogokrat le sami po svoji popustljivosti napravijo. Ako se namreč davčna svota po c. kr. davkariji terjana še le eksekutorju, kadar je ta že na dom došel rubit, odraja, zaračunijo se stroški po visokosti te svote od 5 novcev do 2 gold. Ako se pa dolžna svota eksekutorju še le izroči, ko dojde ta že zarubljenih stvari prodajat, odračunijo se stroški od 15 novcev do 3 gold. Nemarni posestniki in obrtniki z vplačevanjem terjanih svot mnogokrat čakajo, akoravno že denar imajo doma pripravljen, češ, saj pride itak eksekutor po denar, me ne bode izpustil. Tako čakanje povzroči tedaj veliko nepotrebnih stroškov.

Iz Vranskega okraja. Kako potrebno je, da železnični uradniki na Slovenskem slovenski znajo in da se postaje tudi slovenski kličejo, za to imamo zopet živ dokaz. Pretekli teden se je peljal osemdesetletni starček iz Celja v

Hoče. V Celju na kolodvoru zahteva vozni list za Hoče. Ko uradnik slovensko besedo sliši, je bil, kakor da bi ga bil sršen pičil, ves raz sebe in ga začne zmerjati. Ker je bilo uže pozno in ni bilo več nikogar v „čakalnici“, da bi mu bil povedal, kako se Hočam po nemško pravi, bil je primoran vozni list za Maribor vzeti in torej več plačati. — Koliko se takih in enakih slučajev zgodi, pa ker je Slovenec le prekrotna duša, jih malo v javnost pride. Torej Slovenski poslanci in zastopniki naroda ne utrudite se, da odstranite take goropadne krivice in sramoto, katero mora naše ljudstvo prestajati!

Iz Celja 2. novembra. (Nesreča na železnici pa še nekaj.) V torek zvečer 27. oktobra, se je pripeljala žena železničnega čuvaja na Zidanem mostu, Lena Štor, z mešanim ali vloženim vlakom v Celje. Preden še vlak obstoji, je že odprla vrata železničnega voza ter stopila na desko, nastavljeno zunaj ob vagonih za ljudi. Toda njena obleka se je med tem zamotala v vrata, da ni mogla prestopiti na tla. Ko pa svojo obleko poravnava in popravlja, spodrkne iz deske, ter telebne s prednjim delom telesa, prav z obrazom na železnični tlak; obe nogi pa ste se nastavili pod vozom na železnično šino pod kolo. Vlak se pomiče prav počasoma še na dalje in železnično kolo prereže obe nogi uboge ženske. Zanesli so sirotico v Celjsko bolnišnico, kjer je umrla na vseh svetnikov dan. — Ne moremo končati te prežalostne novice, da ne bi v svarilo sledeče opomnili. „Ne stopaj iz železničnega voza pre zgodaj, preden vlak popolnoma ne obstoji.“ Koliko nesreč se je pripetilo že vsled prezgodnega izstopanja iz vagonov! Po železničnih vozovih je sicer nabita ta prepoved v nemškem, laškem, francoskem in madjarskem jeziku. Slovenci se ve, ki enega teh jezikov ne razumevajo, tudi za to prepoved ne morejo izvedeti. Kajti, dasiravno mi na tisočake goldinarjev nanosimo v blagajnice južne železnice, nam ona takih in še več enako potrebnih naznanil ne objavlja v našem jeziku. Čuje se sicer, da se bo nekaj v tem oziru menda vendarle enkrat vkrenilo. Naši nemconi se bojo brez dvoma spodtikali nad slovenskimi napismi po železničnih vozovih; toda železnično ravnateljstvo, katero mora skrbeti enako za varnost slovenskih potnikov, kakor drugojezičnih, ne sme se za kokodajkanje nemških kričočev brigati. Brez dvoma pa dobimo potem tudi kasirje in druge železnične nadzornike, ki znajo slovenski govoriti. S tem se izognejo Slovenci premnogim neprilikam. In če se nemški možje, ki so v službi železnice, ne morejo teh besedi naučiti v slovenščini, železnicam ne bo težko poiskati Slovenskih služabnikov.